

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี
STRATEGIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
OPERATIONAL STANDARDS OF CHILD CARE CENTERS UNDER
SUPHANBURI LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

¹ธนกฤต ศรีทองปลอด Tanakit Srithongplod

²อรพรรณ ตูจินดา Oraphan Toujinda

³ดวงใจ ชนะสิทธิ์ Duangjai Chanasid

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม Nakhon Pathom Rajabhat University

¹Corresponding Author Email: tanakit.alone56@gmail.com

Received January 24, 2022; Revised March 4, 2022; Accepted: March 31, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 2) ระดับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 254 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความคิดความเข้าใจในระดับสูง ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดเชิงปฏิกิริยา

2) ระดับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย บุคลากร ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (X_3) และความคิดความเข้าใจในระดับสูง (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 55.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.59 + 0.53 (X_3) + 0.12 (X_1)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร; มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This Article aimed to study 1) the strategic leadership of administrators; 2) the level of operational standards of child development centers; and 3) the strategic leadership of administrators affecting operational standards of child development centers under Suphan Buri local administrative organizations. The sample was 254 administrators and teachers under Suphan Buri local administrative organizations, derived by proportional stratified random sampling distributed by type of local administrative organizations. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research results were found as follows;

1 Overall and in specific aspects, the strategic leadership of administrators was at a high level. The aspects were having high-level cognitive activity, gathering multiple inputs to formulate strategy, creating a vision, anticipating and creating a future, and revolutionary thinking.

2 Overall and in specific aspects, the operational standard of child development centers was at a high level. The aspects were child development center management; academic and curricular activities; building, surrounding, environment, and security; personnel; promotion of early childhood development network; and involvement and support.

3 The strategic leadership of administrators in the aspects of anticipating and creating a future (X_3) and having high-level cognitive activity (X_1) together predicted the operational standards of child development centers at the percentage of 55.20 with a statistical significance level of .05. The regression analysis equation was:

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.59 + 0.53 (X_3) + 0.12 (X_1)$$

Keywords: strategic leadership; operational standards of child care centers.;
administrative Organizations

บทนำ

จากสถานการณ์ในสังคมโลก สังคมไทยพบการเปลี่ยนแปลงทุกด้านผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดวิธีการปฏิบัติและการพัฒนาองค์กร ซึ่งผู้บริหารองค์กรต้องปรับเปลี่ยนการบริหารให้ทันต่อยุคสมัยและจัดการองค์กรเพื่อให้องค์กรนั้นอยู่รอด ประเทศไทยจึงเป็นประเทศหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ปฏิรูประบบราชการ ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเมือง ในวงการการศึกษาก็เช่นกัน มีการปรับกลยุทธ์การทำงานเสียใหม่ เช่น ปฏิรูประเบียบราชการ ปฏิรูปบุคคลและบุคลากร ปฏิรูปการเรียนรู้ เนื่องจากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนออกมาอย่างไม่เป็นที่น่าพอใจ ในทางตรงกันข้ามคุณภาพผู้เรียนมีแนวโน้มลดลง จึงเป็นเครื่องบ่งบอกถึงภาระของผู้รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษา ที่จะต้องร่วมมือกันในการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ที่เป็นบุคคลสำคัญในการจัดการศึกษาคือ ผู้บริหารการศึกษา ที่มีใช้เพียงอยู่ในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย แต่ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีภาวะของความเป็นผู้นำสูง ประกอบด้วยความเป็นผู้นำทางจิตและวิญญาณมีกลยุทธ์ที่จะนำพาองค์กรฝ่าฟันกับวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (วุทธิศักดิ์ โภชนกุล, 2552) จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นทักษะหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยกำหนดทิศทางและแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร โดยยึดเป้าหมายและภารกิจขององค์กรเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการคิดเชิงบูรณาการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเหตุผลเข้าด้วยกันได้ สามารถกระตุ้นบุคลากร ให้ขับเคลื่อนการปฏิบัติตนในสถานศึกษาตามหลักการมีส่วนร่วมและมีมุมมองของความคาดหวังและโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น การบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาหลากหลายแห่งจะพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการในองค์กร ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐหรือเอกชนล้วนแล้วแต่ต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาขับเคลื่อนการบริหารจัดการ ในขณะเดียวกัน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการหรือกระทรวงมหาดไทยที่มีสถานศึกษาอยู่ในการกำกับ ดูแล เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การจัดการศึกษาให้ดีที่สุด โดยมีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงาน ไม่ว่าจะป็นระดับ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงาน การศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ นั้นล้วนแล้วแต่มีมาตรฐานของ ตนเอง เพื่อกำกับคุณภาพในการจัดการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มี ความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาประเทศ โดยการพัฒนาคนจะต้องเริ่มต้นจากเด็กเล็ก ซึ่งศูนย์พัฒนา เด็กเล็กก็เป็นสถานศึกษาหนึ่งที่เป็นแหล่งเรียนรู้และมีการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณค่าสูงสังคม ด้รับการดูแลรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ถือเป็นหน้าที่สำคัญ ที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา เด็กเล็กในชุมชนให้มีความพร้อมด้านทักษะและมีศักยภาพตามวัย

ในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบ เกี่ยวกับภารกิจารดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์ที่อยู่ในความดูแลของท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งสามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นทางการศึกษา แก่ เด็กปฐมวัย อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามอำนาจหน้าที่และนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นจึงมีการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นรูปแบบการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแบบปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไป ในแนวทางปฏิบัติเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน ดังนี้ 1.มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2.มาตรฐานด้านบุคลากร 3.มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย 4.มาตรฐานด้านวิชาการ กิจกรรมตามหลักสูตร 5.มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและ ส่งเสริมสนับสนุน 6.มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2559)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ที่เริ่มจากเด็กเล็กตั้งแต่อายุ 2 - 5 ปี ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการดำเนินงาน จัดการศึกษา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเอง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งมีการรับถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอื่นๆ มาอยู่ในการดูแล รับผิดชอบ เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพเป็นทรัพยากร ที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ กำกับ ติดตาม ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานเดียวกันกับกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความรับผิดชอบในการดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน ออกไป เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนหลายแห่งต่อหนึ่ง

หน่วยงาน จึงทำให้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งแตกต่างกันออกไป จึงทำให้ต้องมีมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพต่อไป

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนา และการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน ตามที่กรมปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากร คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี ในปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วยรวม 734 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 123 คน ครู จำนวน 611 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ในปีการศึกษา 2564 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 608 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2557) ได้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 254 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (proportional stratified random sampling) โดยกระจายตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 43 คน และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 211 คน คนโดยมีการแบ่งชั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ขั้นตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ Likert (1932 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกาพันธ์, 2551)

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามระดับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีการตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00

ผลการการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดความเข้าใจในระดับสูง รองลงมา คือ ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความคิดเชิงปฏิกิริยา

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดความเข้าใจในระดับสูง เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ 0.552 ซึ่งแสดงว่าความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดความเข้าใจในระดับสูงส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสามารถทำนายมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 55.20

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหารงานผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความคิดความเข้าใจในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกล้าตัดสินใจ และพร้อมทั้งมีบทบาทในการบริหารงานและการบริหารคน ให้ทำงานตามความคาดหวังของผู้บริหาร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้บุคคลในองค์กรสามารถมีส่วนร่วมในการทำงานได้ เพื่อให้ห้องค์การมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริเพ็ญ สุกุลลีธร, 2556) ที่วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีค่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการใช้ความคิดความเข้าใจในระดับสูง อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา คือด้านความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต ด้านความสามารถในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และด้านการมีความคิดเชิงปฏิวัติ อยู่ในลำดับสุดท้าย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นวลจันทร์ จันทนพ, 2559) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด พบว่า บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการนำเข้าปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคตด้านวิธีการคิดเชิงปฏิวัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ งานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ตามลำดับ สอดคล้องกับ (นภัสสร สว่างโคตร และคณะ, 2553) ที่วิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการและด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนและด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ (ผุสดี ศรีเพ็ญ และคณะ, 2557) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าช้าง อำเภอ

โพทะเล จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร บริหาร ส่วนตำบลทำนง อำเภอพทะเลจังหวัดพิจิตร โดยสภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุดเฉลี่ยค่ามากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินงานที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดความเข้าใจในระดับสูง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และได้ร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 55.20 จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการดำเนินการต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดรูปแบบในการดำเนินการบริหารงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ จากการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ขับเคลื่อนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ได้รับการพัฒนาตามนโยบายและส่งเสริมให้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานสามารถพลิกวิกฤตในด้านต่างๆ ให้เป็นโอกาส อาทิเช่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-Based Learning) โดยออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง อย่างเหมาะสมตามความพร้อมและความแตกต่างของแต่ละครอบครัว โดยเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนให้ได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิสมัย เจริญลักษณ์, 2556) ที่วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามี 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (นพวรรณ บุญ

เจริญสุข, 2560) ที่วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ด้านการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์

บทสรุป

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดความเข้าใจในระดับสูง รองลงมา คือ ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความคิดเชิงปฏิกิริยา ส่วนผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ส่วนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดความเข้าใจในระดับสูง เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย ซึ่งแสดงว่าความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และความคิดความเข้าใจในระดับสูงส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความคิดเชิงปฏิกิริยาและเมื่อพิจารณาความคิดเชิงปฏิกิริยา พบว่า ประเด็นที่ผู้บริหารและครูให้ความเห็นในค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารคิดนอกกรอบเพื่อหาวิธีการที่แปลกใหม่เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และรองลงมา คือ ผู้บริหารใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนา ปรับปรุงการทำงาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาในเรื่องของการคิดเชิงปฏิกิริยาและการคิดนอกกรอบ เพื่อนำไปพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพและปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น โดยกรมส่งเสริมปกครองส่วน

ท้องถิ่นมีการจัดอบรมสำหรับผู้บริหารและครูให้เกิดความเข้าใจในการใช้กระบวนการคิด และความสามารถเพื่อสนับสนุนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนในด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ ของบุคลากรในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนอย่างเหมาะสม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุน จัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมทั้งด้านสื่อ หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและความชำนาญการใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถเลือกใช้สื่อที่ตรงกับ วัตถุประสงค์ในการสอน ผลิตสื่อ ตลอดจนประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตจากการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา การกำหนดวิสัยทัศน์ และความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ซึ่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเพื่อ ทักษะความเป็นผู้นำและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำแบบความคิดเชิงปฏิกิริยา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.2559*. กรุงเทพฯ:กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). *หนังสือราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มท 0809.4/ว828 ลงวันที่ 22 เมษายน 2564*. สืบค้น เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2564, จาก http://www.dla.go.th/servlet/DocumentServlet?documentType=2&isSbpac=N?%3E&fpage=y&_mode=changePage&page=50

นภัสสร สว่างโคตร และคณะ. (2553). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการมหาวิทาลัย ราชภัฏมหาสารคาม*, 4(1), หน้า39-50.

- นวลจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผุสดี ศรีเพ็ญ และคณะ. (2557). การศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง อำเภอโพธาราม จังหวัดพิจิตร. *วารสารการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 4(7), หน้า 117-130.
- พิสมัย เจริญลักษณ์. (2556). ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วุฒิสักดิ์ โภชนกุล. (2552). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาในสังคมโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริเพ็ญ สกุลวลีธ. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

